

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda laiendatud koosseisus)

7. juuni 2023*

Institutsiooniline õigus – Euroopa Parlamendi liikmete kulude hüvitamise ja toetuste maksmise eeskiri – Parlamendiliikme assistendi hüvitis – Alusetult makstud summade tagasinõudmine – Mõistlik aeg – Tõendamiskoormis – Õigus olla ära kuulatud – Isikuandmete kaitse – Määruse (EL) 2018/1725 artikkel 9 – Personalieeskirjade artikkel 26

Kohtuasjas T-309/21,

TC, esindaja: advokaat D. Aukštuolytė,

hageja,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: M. Ecker ja S. Toliušis,

kostja,

ÜLDKOHUS (neljas koda laiendatud koosseisus),

nõupidamiste ajal koosseisus: koja president S. Gervasoni, kohtunikud L. Madise, P. Nihoul (ettekandja), R. Frendo ja J. Martín y Pérez de Nanclares,

kohtusekretär: ametnik R. Ukelytė,

arvestades menetluse kirjalikku osa,

arvestades 30. novembri 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Hageja TC palus 24. mai 2021. aasta hagiavaldusega ELTL artikli 263 alusel tühistada esiteks Euroopa Parlamendi peasekretäri 16. märtsi 2021. aasta otsus, millega tuvastati tema suhtes võlanõue summas 78 838,21 eurot, mis on alusetult makstud parlamendiliikme assisteerimiskuludena, ja nõuti see summa tagasi (edaspidi „vaidlustatud otsus“), ning teiseks 31. märtsi 2021. aasta võlateade nr 7010000523 (edaspidi „võlateade“).

* Kohtumenetluse keel: leedu.

I. Vaidluse taust ja asjaolud, mis leidsid aset pärast hagi esitamist

A. Vaidluse taust

- 2 Hageja on parlamendi liige alates [konfidentsiaalne]¹.
- 3 Parlament sõlmis 22. mail 2015 Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste (edaspidi „teenistustingimused“) artikli 5a alusel A-ga (edaspidi „registreeritud assistent“) lepingu, et ta abistaks hagejat täistööajaga kuni seitsmenda koosseisu ametiaja lõpuni parlamendiliikme registreeritud assistendina Brüsselis (Belgia).
- 4 Kuna registreeritud assistendi töö kvaliteet langes alates 2015. aasta detsembrist, palus hageja 25. veebruaril 2016 parlamendi teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutusel (edaspidi „teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus“) öelda registreeritud assistendi leping üles põhjustel, mis hõlmasid usalduse kaotust, sealhulgas mõjuva põhjusega puudumist ja väljaspool teenistuskohustusi tegutsemise lubasid käsitlevate normide järgimata jätmist.
- 5 Vastavalt muude teenistujate teenistustingimuste artikli 139 lõikele 3a toimus 31. mail 2016 registreeritud assistendiga lepituskoosolek.
- 6 15. juunil 2016 tõdeti, et lepitusmenetlus ei olnud edukas.
- 7 Teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus teatas 24. juuni 2016. aasta kirjas registreeritud assistendile oma otsusest öelda teenistustingimuste artikli 139 lõike 1 punkti d alusel üles parlamendiliikme registreeritud assistendi leping usaldussuhte katkemise tõttu põhjusel, et ta ei olnud järginud väljaspool teenistuskohustusi tegutsemise lubasid käsitlevaid norme. Eelkõige haiguspuhkuste tõttu pikendati etteteatamistähtaega mitmel korral, mistõttu registreeritud assistendi leping lõppes alles 22. novembril 2016.
- 8 Registreeritud assistent esitas 14. aprillil 2017 Üldkohtule 24. juuni 2016. aasta otsuse peale tühistamishagi.
- 9 Üldkohus tühistas 7. märtsi 2019. aasta otsusega L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140, punktid 35–45) parlamendi 24. juuni 2016. aasta otsuse. Üldkohus tõdes, et toimiku materjalidest nähtub, et hageja mitte üksnes ei teadnud registreeritud assistendi tegevusest väljaspool teenistuskohustusi, vaid ta oli ka selle tegevuse otsene algataja. Üldkohus leidis seega, et põhjus, mille teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus ülesütlemise otsuse põhjendamiseks esitas ja milleks on usaldus kaotus, ei ole usutav. Üldkohtu arvates tegi teenistuslepingute sõlmimise pädevusega asutus seega ilmse hindamisvea, kui ta rahuldas registreeritud assistendi lepingu ülesütlemise avalduse, mille hageja nimetatud põhjusel esitas. Hageja ei olnud selles kohtuasjas menetluse pool.
- 10 Nimetatud kohtuotsuse punktis 32 on märgitud, et registreeritud assistendi enda kinnituste kohaselt, millele parlament ei ole vastu vaieldnud, seisnesid assistendi nõuetevastased tegevused väljaspool teenistuskohustusi järgmises:
 - „esiteks poliitilise varjupaiga taotluste esitamine Venemaa, Prantsusmaa, Šveitsi ja Andorra ametivõimudele, et [hageja] vabaneks talle [konfidentsiaalne] määratud nelja-aastasest

¹ Konfidentsiaalsed andmed kustutatud.

vangistustest, kaasa arvatud selle isiku varjupaigataotluse tagasilükkamise otsuse peale apellatsioonkaebuse esitamine, milleks [registreeritud assistent] sai enda kinnitusel volituse [hagejalt];

- teiseks pensionile jäänud või miinimumpalka saavate [konfidentsiaalne] kodanike advokaadina nõustamine ja esindamine [konfidentsiaalne] kohtute menetluses olevates vaidlustes, et kujutada [hagejat] „inimõiguste kaitsjana“ ja muuta tema kinnipidamine seeläbi raskemaks;
 - kolmandaks [hageja] esindamine Euroopa Ombudsmanis, ÜRO inimõiguste komitees ja Euroopa Inimõiguste Kohtus [teda] [...] puudutavates asjades, mis käsitlesid esmalt eelkõige [hagejale] [konfidentsiaalne] määratud vanglakaristuse järel [konfidentsiaalne] ametivõimude esitatud parlamendiliikme puutumatus ebaseaduslikkuse äraõigustamise taotluse vaidlustamist ning teiseks korruptsioonikuriteo toimepanemise eest [hageja] suhtes kriminaalmenetluse algatamise järel [konfidentsiaalne] õiguskaitseorganite määratud koduaresti vaidlustamist.“
- 11 Parlamendi peasekretär teatas hagejale 8. juuni 2020. aasta kirjas, mis oli koostatud inglise keeles ja saadetud 30. juuli 2020. aasta e-kirjaga pärast esimest edutut teatavaks tegemist 22. juunil 2020, ning 3. septembri 2020. aasta kirjas, mis oli koostatud leedu keeles ja saadetud 4. septembri 2020. aasta e-kirjaga, alusetult makstud summade tagasinõudmise menetluse algatamisest vastavalt parlamendi juhatuse 19. mai ja 9. juuli 2008. aasta otsuse Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse rakendusmeetmete kohta (ELT 2009, C 159, lk 1; edaspidi „põhimääruse rakendusmeetmed“) artiklile 68 kokku 78 838,21 euro suuruses summas seoses hageja assisteerimisega parlamendiliikme registreeritud assistendi poolt. Samas kirjas paluti hagejal vastavalt põhimääruse rakendusmeetmete artikli 68 lõikele 2 esitada kahe kuu jooksul oma seisukohad ja tõendid, et lükata ümber parlamendi esialgsed järeldused väljaspool teenistuskohustusi tegutsemise kohta, millega registreeritud assistent tegeles hageja teadmisel ja juhtimisel 22. maist 2015 kuni 22. novembrini 2016, ning tõendada, et samal ajavahemikul töötas registreeritud assistent tegelikult parlamendiliikme registreeritud assistendina.
- 12 3. septembri 2020. aasta kirja lisas oli koopia 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsusest L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) ja parlamendi poolt registreeritud assistendile makstud summade arvestus. See arvestus hõlmas järgmist: 2015. aastal 35 003,84 eurot töötasude ja sotsiaalkulude eest ning 1369,60 eurot reisikulude eest ning 2016. aastal 42 025,57 eurot töötasude ja sotsiaalkulude eest ning 439,20 eurot reisikulude eest.
- 13 Hageja palus 4. augusti 2020. aasta e-kirjas parlamendil talle edastada:
- registreeritud assistendi isikutoimik parlamendis (kõik tema töölevõtmise ja töötamisega seotud dokumendid), sealhulgas teave selle kohta, kui mitu korda on registreeritud assistendile parlamendi kaitset palutud, ja andmed registreeritud assistendi kohaloleku kohta (tema parlamendi sissepääsukaardi andmed);
 - koopiaid kirjavahetusest, mida ta pidas parlamendi esindajatega registreeritud assistendi töö teemal;
 - selle kohtuasja täielik toimik, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140).

- 14 Hageja tuletas parlamendile seda taotlust 22. septembril 2020 meelde ning palus tal lisaks esitada tema ja registreeritud assistendi vahelise lepitusmenetluse protokoll leedu keeles ning „kõigi 2015., 2016. ja 2019. aasta e-kirjade“ koopiad.
- 15 Parlament edastas 27. oktoobri 2020. aasta e-kirjaga hagejale mitu dokumenti registreeritud assistendi lepingu lõppemise kohta.
- 16 Hageja saatis 29. oktoobri 2020. aasta e-kirjaga parlamendile oma esialgsed seisukohad ja mitu dokumenti, rõhutades samas, et ta ei ole veel parlamendilt saanud registreeritud assistendi töötamise ajavahemikku puudutavaid dokumente ja üksikasjalikku teavet ning ta ei ole veel saanud analüüsida mõningat teavet, mis talle 27. oktoobri 2020. aasta e-kirjas esitati. Seetõttu palus ta luba esitada muud teavet ja tõendeid hiljem.
- 17 Hageja nõudis 20. novembri 2020. aasta e-kirjas uuesti parlamendilt teavet, mida ta oli palunud oma 4. augusti ja 22. septembri 2020. aasta e-kirjas, eelkõige andmeid registreeritud assistendi sissepääsu kohta parlamenti ning 2015., 2016. ja 2019. aasta e-kirjade koopiaid.
- 18 Hageja edastas 24. novembri 2020. aasta e-kirjaga parlamendile täiendavad seisukohad ja tõendid lisaks neile, mille ta oli parlamendile esitanud 29. oktoobril 2020.
- 19 Parlamendi finantsküsimuste peadirektor (edaspidi „finantsküsimuste peadirektor“) teatas 27. novembri 2020. aasta e-kirjas hagejale, et tähtaeg, mis oli talle põhimääruse rakendusmeetmete artikliga 68 reguleeritud tagasinõudmismenetluses oma seisukohtade ja tõendite esitamiseks määratud, möödus 4. novembril 2020, kuid kui ta soovib saada teavet registreeritud assistendi kohta, võib ta pöörduda kahe isiku poole, kelle e-posti aadressi ta hagejale andis, ilma et need taotlused võiksid avaldada mõju sellele menetlustele.
- 20 Hageja vaidles parlamendile 1. detsembril 2020 saadetud kirjas vastu 27. novembri 2020. aasta e-kirjas esitatud väidetele. Peale selle saatis ta selles e-kirjas nimetatud isikutele oma taotlused dokumentide saamiseks.
- 21 Finantsküsimuste peadirektor edastas 8. jaanuari 2021. aasta kirjaga hagejale leedukeelse lepitusmenetluse protokoll, kuid keeldus võimaldamast tal tutvuda teiste taotletud dokumentidega.
- 22 Finantsküsimuste peadirektor, kes märkis, et hagejale seisukohtade esitamiseks antud tähtaeg möödus 4. novembril 2020, ilma et hageja oleks taotlenud selle tähtaja pikendamist, andis hagejale lisaks 15 päeva pikkuse tähtaja täiendavate seisukohtade esitamiseks.
- 23 Hageja esitas 21. jaanuaril 2021 parlamendile täiendavad seisukohad.
- 24 Parlamendi peasekretär leidis vaidlustatud otsuses, et institutsioon hüvitas alusetult 78 838,21 euro suuruse summa registreeritud assistendi töötamise raames ajavahemikul 22. maist 2015 kuni 22. novembrini 2016 ning see tuleb põhimääruse rakendusmeetmete artikli 68 lõike 1 alusel hagejalt tagasi nõuda.
- 25 Finantsküsimuste peadirektor kui volitatud eelarvevahendite käsutaja väljastas 31. märtsil 2021 võlateate, nõudes hagejalt tagasi 78 838,21 euro suurust summat ja palus tal see summa tasuda hiljemalt 30. maiks 2021.

- 26 Samal kuupäeval edastas finantsküsimuste peadirektor hagejale vaidlustatud otsuse ja võlateate.

B. Pärast käesoleva hagi esitamist aset leidnud asjaolud

- 27 Käesoleva menetluse raames läbi viidud kontrolli tulemusena selgus, et 2016. aasta märtsis otsustas parlament peatada registreeritud assistendi töötasude ja sõidukulude maksmise alates 1. aprillist 2016.
- 28 Sellest tulenevalt otsustas parlamendi peasekretär 8. novembril 2022 tühistada vaidlustatud otsuse *ex tunc* osas, milles sellega määrati, et ajavahemiku kohta 1. aprillist kuni 22. novembrini 2016 tuleb tagasi nõuda 27 644,47 eurot töötasude ja sotsiaalkulude eest ning 439,20 eurot reisikulude eest ehk kokku 28 083,67 eurot (edaspidi „8. novembri 2022. aasta otsus“). Sama summa kohta väljastati 15. novembril 2022 kreditarve nr 7120000068.
- 29 Finantsküsimuste peadirektor edastas 15. novembril 2022 hagejale 8. novembri 2022. aasta otsuse ja kreditarve nr 7120000068.

II. Menetlus ja poolte nõuded

- 30 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
 - tühistada võlateade;
 - mõista kohtukulud välja parlamendilt;
 - kuulata ära tunnistajatena B ja C.
- 31 Parlament palub Üldkohtul:
- jätta käesolev hagi põhjendamatusse tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejalt;
 - jätta menetlustoimingute tegemise taotlus rahuldamata.
- 32 Parlament palub 16. novembri 2022. aasta eraldi dokumendiga Üldkohtu kodukorra artikli 130 lõike 2 alusel Üldkohtul:
- tuvastada, et osa hagi esemest on ära langenud ning puudub vajadus teha otsus vaidlustatud otsuse tühistatud osa kohta selles osas, milles ajavahemiku kohta 1. aprillist kuni 22. novembrini 2016 on leitud, et parlament on registreeritud assistendile alusetult maksnud 27 644,47 eurot töötasude ja sotsiaalkulude eest ning 439,20 eurot reisikulude eest, ning milles määrati nende summade tagasinõudmine;
 - otsustada, et pooled kannavad ise oma kohtukulud seoses vaidluse eseme äralangenud osaga.

- 33 Hageja esitas Üldkohtu palvel selle taotluse kohta oma seisukoha 30. novembri 2022. aasta kohtuistungil.
- 34 Hageja edastas 22. novembril 2022 Üldkohtule B kirjalikud ütlused, mis saadi 18. novembril 2022.
- 35 Parlament väitis kohtuistungil, et uus tõend on vastuvõetamatu, kuna vastupidi kodukorra artikli 85 lõike 3 nõuetele esitati see pärast menetlusedokumentide vahetamist, ilma et hageja oleks seda hilinevad esitamist põhjendanud.

III. Õiguslik käsitus

A. Otsuse tegemise vajaduse osaline äralangemine

- 36 Nagu nähtub eespool punktist 32, palub parlament Üldkohtul tuvastada, et hagi ese on ära langenud ja puudub vajadus teha otsus vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kohta osas, milles see puudutab töötasusid, sotsiaalkulusid ja reisikulusid, mis maksti registreeritud assistendile ajavahemikul 1. aprillist kuni 22. novembrini 2016 kogusummas 28 083,67 eurot.
- 37 Kohtuistungil märkis hageja, et 8. novembri 2022. aasta otsuses märgitud summasid ei ole põhjendatud ühegi dokumendiga, ning palus Üldkohtul teha otsus kogu vaidlustatud otsuse õiguspärasuse kohta.
- 38 Sellega seoses olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peavad vaidluse ese, nagu ka põhjendatud huvi, säilima kuni kohtuotsuse kuulutamiseni, vastasel juhul langeb otsuse tegemise vajadus ära, kusjuures see eeldab, et hagimenetlus peab hagi esitajale tooma lõpptulemuse kaudu mingit kasu (vt 7. juuni 2007. aasta kohtuotsus Wunenburger vs. komisjon, C-362/05 P, EU:C:2007:322, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Vaidluse eseme äralangemine võib tuleneda muu hulgas vaidlustatud akti kehtetuks tunnistamisest või asendamisest menetluse käigus (vt 12. jaanuari 2011. aasta kohtumäärus Terezakis vs. komisjon, T-411/09, EU:T:2011:4, punkt 15 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Käesoleval juhul tuleb 8. novembri 2022. aasta otsuse tõttu asuda seisukohale, et hagi ese on ära langenud osas, milles sellega paluti tühistada vaidlustatud otsus ja võlateade osas, milles nendega määrati, et hageja peab tagasi maksma 28 083,67 eurot töötasude, sotsiaalkulude ja reisikulude eest, mida registreeritud assistendile maksti ajavahemikus 1. aprillist kuni 22. novembrini 2016.
- 41 Sellega seoses ei ole tähtsust asjaolul, et 8. novembri 2022. aasta otsuses märgitud summad ei olnud tõendatud ühegi tõendiga.
- 42 Järelikult tuleb tõdeda, et eespool kirjeldatud ulatuses on tühistamishagi ese ära langenud ning puudub vajadus teha otsus vaidlustatud otsuse ja võlateate õiguspärasuse kohta.

B. Tühistamishagi ülejäänud osa

43 Hageja esitab viis väidet, mis käsitlevad:

- Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 1 sätestatud mõistliku aja põhimõtte rikkumist;
- õigust olla ära kuulatud, õigust tutvuda toimikuga ja põhjendamiskohustust, nagu see on ette nähtud põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 2;
- hindamisviga ja põhjendamiskohustuse rikkumist, kuna parlament ei võtnud arvesse asjaolusid, mille ta esitas vastuseks 3. septembri 2020. aasta kirjale oma 29. oktoobri ja 24. novembri 2020. aasta ning 21. jaanuari 2021. aasta seisukohtades;
- tagasinõutava summa kindlaksmääramisel põhjendamiskohustuse rikkumist;
- asjaolu, et tema esitatud lisad A.3–A.21 tõendavad, et vastupidi vaidlustatud otsusest nähtuvale täitis registreeritud assistent oma parlamendiliikme assistendi ülesandeid vähemalt kuni 15. detsembrini 2015.

44 Enne nende väidete analüüsimist tuleb esitada parlamendiliikme assisteerimiskulude katmist ja selle jaoks alusetult makstud summade tagasinõudmist käsitlevad eeskirjad.

1. Parlamendiliikme assisteerimiskulude katmist ja selle jaoks alusetult makstud summade tagasinõudmist käsitlevad eeskirjad

- 45 Põhimääruse rakendusmeetmete artiklis 33 on sätestatud, et parlamendiliikmel on õigus kasutada isiklike kaastöötajaid, kelle nad võivad vabalt valida.
- 46 Sama sätte kohaselt katab parlament tegelikult kantud kulud, mis tulenevad ainult ja täielikult ühe või mitme assistendi palkamisest kooskõlas põhimääruse rakendusmeetmetega, arvestades, et kaetakse ainult vajalikud ja parlamendiliikme mandaadi täitmisega otseselt seotud assisteerimise kulud.
- 47 Põhimääruse rakendusmeetmete artiklis 62 on täpsustatud, et ülekantavad summad on ette nähtud üksnes parlamendiliikme mandaadi täitmisega seotud tegevuse rahastamiseks ja neid ei või kasutada isiklike kulude katmiseks või poliitilise iseloomuga toetuste või annetuste rahastamiseks.
- 48 Põhimääruse rakendusmeetmete artiklis 68 on sätestatud, et nende kohaldamisel alusetult makstud summad tuleb tagasi maksta ning parlamendi peasekretär annab juhised vastavate summade tagasinõudmiseks asjaomaselt parlamendiliikmelt, kelle peasekretär peab olema enne ära kuulanud.
- 49 Põhimääruse rakendusmeetmete artiklist 33, mille sisu on kirjeldatud eespool punktides 45 ja 46, järeltas Üldkohus, et parlamendiliikmete assistentide mõiste määratlemine ei ole parlamendiliikmete otsustada (vt selle kohta 14. juuli 2021. aasta kohtuotsus Rochefort vs. parlament, T-171/20, ei avaldata, EU:T:2021:438, punkt 45, ja 8. septembri 2021. aasta kohtuotsus Griesbeck vs. parlament, T-10/21, ei avaldata, EU:T:2021:542, punkt 39).

- 50 Üldkohtu arvates järeldub sellest, et asjaomane parlamendiliige peab tõendama, et assistendid on parlamendile tegelikult teenuseid osutanud (vt selle kohta 8. septembri 2021. aasta kohtuotsus Griesbeck vs. parlament, T-10/21, ei avaldata, EU:T:2021:542, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 51 Kui kontrollitakse parlamendiliikme assisteerimiskulude kasutamist, peab asjaomane parlamendiliige seega suutma tõendada, et saadud summasid kasutati tegelikult kantud kulude katmiseks, mis tulenevad ainult ja täielikult ühe või mitme assistendi palkamisest, nagu on ette nähtud põhimääruse rakendusmeetmete artiklis 33 (14. juuli 2021. aasta kohtuotsus Rochefort vs. parlament, T-171/20, ei avaldata, EU:T:2021:438, punkt 47; vt ka 8. septembri 2021. aasta kohtuotsus Griesbeck vs. parlament, T-10/21, ei avaldata, EU:T:2021:542, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Sellega seoses peab parlamendiliige eelkõige esitama registreeritud assistendi tegevusega seotud tõendid ja seega need säilitama, ja seda isegi siis, kui Euroopa Liidu õigusest ei tulene vastavasisulist sõnaselget kohustust (vt selle kohta 14. juuli 2021. aasta kohtuotsus Rochefort vs. parlament, T-171/20, ei avaldata, EU:T:2021:438, punkt 47, ja 8. septembri 2021. aasta kohtuotsus Griesbeck vs. parlament, T-10/21, ei avaldata, EU:T:2021:542, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Euroopa Kohus on seda Üldkohtu praktikat kinnitanud ning asunud seisukohale, et parlamendiliikmed, kes taotleavad, et parlament hüvitaks nende isiklike kaastöötajate assisteerimiskulud, peavad tõendama, et need kulud on tegelikult kantud ning vastavad vajalikule ja parlamendiliikme mandaadi täitmisega otseselt seotud assisteerimisele. Seega peab parlamendiliige parlamendi pädeva asutuse sellekohasele taotlusele vastates esitama kõik tema käsutuses olevad tõendid, mis võivad näidata, et tema assistent tegi tegelikult tööd ja see töö on seotud tema mandaadi täitmisega (vt selle kohta 21. märtsi 2019. aasta kohtumäärus Gollnisch vs. parlament, C-330/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:240, punktid 63, 64 ja 88, ning 21. mai 2019. aasta kohtumäärus Le Pen vs. parlament, C-525/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:435, punktid 37 ja 82 ning seal viidatud kohtupraktika).

2. Esimene väide, et on rikutud mõistliku aja järgimise põhimõtet

- 54 Esimeses väites leiab hageja eelkõige, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmisega rikkus parlament mõistliku aja järgimise põhimõtet, mis on sätestatud põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 1 ja tagatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määruse (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsus nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT 2018, L 193, lk 1; edaspidi „finantsmäärus“), artikli 98 lõikega 2.
- 55 Käesoleval juhul tuleneb mõistliku aja ületamine asjaolust, et parlament tugines vaidlustatud otsuses asjaoludele kohtuasjas, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) ja mille kohta esitati hagi 14. aprillil 2017. Ent alles 30. juulil või 3. septembril 2020 ehk enam kui kolm aastat hiljem palus parlament hagejalt tema seisukohti kavandatava tagasinõudmise kohta.
- 56 Parlament nende argumentidega ei nõustu.

- 57 Sellega seoses tuleb meenutada, et põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 1 on ette nähtud, et igaühel on õigus sellele, et liidu institutsioonid, organid ja asutused käsitleksid tema küsimusi erapooletult, õiglaselt ning mõistliku aja jooksul. See säte näeb seega ette mõistliku aja järgimise põhimõtte, mis on lahutamatu osa õigusest heale haldusele.
- 58 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on mõistliku aja järgimine nõutav kõikidel juhtudel, mil õigusaktides sätestamata juhtudel on õiguskindluse põhimõttega või õiguspärase ootuse kaitse põhimõttega vastuolus see, et liidu institutsioonid, ametid ja asutused ning füüsilised ja juriidilised isikud tegutsevad ilma igasuguse ajalise piiranguta, ohustades seega eelkõige väljakujunenud õiguslike olukordade stabiilsust (5. oktoobri 2004. aasta kohtuotsus *Eagle jt vs. komisjon*, T-144/02, EU:T:2004:290, punkt 57; vt ka 12. juuli 2012. aasta kohtuotsus komisjon *vs. Nanopoulos*, T-308/10 P, EU:T:2012:370, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika). Kui administratsioon tegutseb tähtaja jooksul, mis on talle õigusaktis konkreetselt ette nähtud, siis ei saa põhjendatult väita, et rikutud on nõudeid, mis tulenevad põhiõiguste harta artiklis 41 tagatud õigusest küsimuste arutamisele mõistliku aja jooksul.
- 59 Tuleb meenutada, et käesolevas asjas kohaldatavast regulatsioonist varasemates õigusnormides, nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruses (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT 2012, L 298, lk 1), ja komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määruses (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb määruse nr 966/2012 kohaldamise eeskirju (ELT 2012, L 362, lk 1), puudus säte, mis näeks ette tähtaja võlateate saatmiseks võlgnikule.
- 60 Seetõttu kohaldas Euroopa Kohus 14. juuni 2016. aasta kohtuotsuses *Marchiani vs. parlament* (C-566/14 P, EU:C:2016:437) mõistliku aja järgimise põhimõtet, et hinnata tähtaega, mis kulus võlateate võlgnikule saatmiseks.
- 61 Regulatsiooni muudeti siiski pärast seda kohtuotsust, lisades finantsmääruse artikli 98 lõike 2 teise lõigu sätteid, milles on nüüd ette nähtud:
- „Eelarvevahendite käsutaja saadab võlateate viivitamata pärast saada oleva summa kindlaksmääramist ja hiljemalt viie aasta jooksul pärast seda, kui liidu institutsioonil oleks tavalistes tingimustes olnud võimalik oma võlg sisse nõuda. Nimetatud tähtaega ei kohaldata, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja tõendab, et liidu institutsiooni jõupingutustest olenemata tekkis viivitus võlgniku käitumise tõttu.“
- 62 Kuna selline säte on vastu võetud, ei ole vastupidi sellele, mida hageja ekslikult väidab, enam vaja tugineda mõistliku aja järgimise põhimõttele, et hinnata tähtaega, mille jooksul võlateade talle saadeti. Seevastu tuleb küsida, kas parlament saatis hagejale selle sätte kohaselt võlateate esiteks vahetult pärast saada oleva summa kindlaksmääramist ja teiseks viie aasta jooksul pärast seda, kui tal oleks olnud võimalik oma võlg sisse nõuda.
- 63 Esimese tähtaja kohta tuleb märkida, et võlateade saadeti hagejale 31. märtsil 2021, samas kui parlamendi saada olev summa määrati kindlaks vaidlustatud otsuses 16. märtsil 2021. Neil asjaoludel võib asuda seisukohale, et võlateade saadeti hagejale kohe pärast saada oleva summa kindlaksmääramist vastavalt finantsmääruse artikli 98 lõike 2 teisele lõigule.
- 64 Teise tähtaja kohta tuleb märkida, et pooled ei ole üksmeelel ajahetke osas, mil parlamendil oli võimalik oma nõue finantsmääruse artikli 98 lõike 2 teise lõigu tähenduses sisse nõuda. Kuigi hageja leiab, et see ajahetk langeb kokku hagiavalduse esitamisega registreeritud assistendi poolt

menetluses, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140), ehk 14. aprillil 2017, leiab parlament, et ta sai oma võlga sisse nõuda alles alates selles kohtuasjas kohtuotsuse kuulutamisest ehk 7. märtsist 2019.

- 65 Kuna võlateade saadeti hagejale 31. märtsil 2021, tuleb tõdeda, et olenemata finantsmääruse artikli 98 lõike 2 teises lõigus ette nähtud tähtaja algusest – olgu selleks hagiavalduse esitamine kohtuasjas, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140), ehk 14. aprill 2017, või selle kohtuotsuse kuulutamine – pidas parlament kinni selles sättes ette nähtud tähtjast.
- 66 Hageja argument ja seega esimene väide tuleb põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

3. Teine väide, et on rikutud põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 2 ette nähtud õigust olla ära kuulatud, õigust tutvuda toimikuga ja põhjendamiskohustust

- 67 Hageja väidab, et parlament rikkus tema õigust olla ära kuulatud ja õigust tutvuda toimikuga, mis on sätestatud põhiõiguste harta artikli 41 lõikes 2, kuna ta viitas vaidlustatud otsuses 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) järeldustele, ilma et parlament oleks talle edastanud tõendeid, eelkõige registreeritud assistendi 9. mai 2016. aasta teadet, mis neid järeldusi põhjendasid.
- 68 Hageja rõhutab sellega seoses, et ta ei astunud menetlusse, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140), ei poole ega tunnistajana, samuti ei vaieldud parlament nendele tõenditele Üldkohtus vastu ega küsinud temalt nende kohta oma seisukohti.
- 69 Lisaks leiab hageja, et parlament tugines oma 8. jaanuari 2021. aasta kirjas ekslikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT 2018, L 295, lk 39), artiklile 9, et keelduda võimaldamast tal tutvuda tõenditega, mida ta oli taotlenud. Õigus isikuandmete kaitsele ei ole absoluutne ning tuleb saavutada selle tasakaal muude põhiõigustega vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele. Käesoleval juhul põhineb tema õigus teabele määruse 2018/1725 põhjendustel 21 ja 28 ning artikli 9 lõigetel 1 ja 3. Kuna parlamendiliikme assisteerimiskuludena makstud summade tagasinõudmine on avaliku huvi küsimus, võib hageja tutvuda isikuandmetega, et hinnata asjaomaste summade tagasinõudmise põhjendatust ja esitada parlamendile seisukohti.
- 70 Samamoodi märgib hageja esimese väite raames, et temalt võeti võimalus esitada parlamendi väidete vastu tõendeid. Registreeritud assistendiga ajavahemikus 22. maist 2015 kuni 25. veebruarini 2016 vahetatud e-kirjad, mis oleksid võimaldanud esitada põhilised tõendid töö kohta, mida registreeritud assistent tegi parlamendile seoses parlamendiliikme mandaadi täitmisega, kustutati parlamendi rakendatud poliitika tõttu, millega on nende e-kirjade säilitamine põhimõtteliselt piiratud 90 päevaga. Lisaks sellele, et see poliitika muutus 2019. aasta mais ja teda ei teavitatud sellest, on hageja seisukohal, et temalt ei saa nõuda tema enda e-kirjade säilitamist, kuna need ei kuulunud talle, nagu tuleneb Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) artiklist 17 ja artikli 18 lõikest 1 ning eeskirjadest, mis reguleerivad parlamendi peasekretariaadi juurdepääsu e-posti süsteemile ja selle kasutamist, mille parlamendi peasekretär kiitis heaks 19. veebruaril 2018. Ta leiab samuti, et selline säilitamine kujutab endast konfidentsiaalsuskohustuse ja infoturbe rikkumist.

71 Lisaks seab hageja samuti esimese väite raames määruse 2018/1725 põhjendust 22 arvestades kahtluse alla parlamendis kehtiva e-kirjade säilitamise poliitika, kuna see institutsioon ei võtnud selle poliitika rakendamisel arvesse, et parlamendiliikmed peavad ennast kaitsma nende suhtes tehtud võimalike etteheidete vastu.

72 Parlament vaidleb nende argumentide vastuvõetavusele ja põhjendatusele vastu.

a) Hageja argumentide vastuvõetavus osas, milles need puudutavad 8. jaanuari 2021. aasta kirja

73 Parlament väidab, et hageja argumendid on osas, milles need puudutavad 8. jaanuari 2021. aasta kirja, esitatud hilinevalt. Hageja ei saa vaidlustatud otsuse ja võlateate peale esitatud tühistamishagiga seada kahtluse alla vastust, mille finantsküsimuste peadirektor andis talle oma 8. jaanuari 2021. aasta kirjas, kuna ELTL artikli 263 kuuendas lõigus ette nähtud kahekuuline tähtaeg on möödunud.

74 Sellega seoses tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab tühistamishagi ELTL artikli 263 tähenduses esitada üksnes selliste meetmete peale, mis tekitavad hageja huve mõjutavaid siduvaid õiguslikke tagajärgi, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus olukorras (11. novembri 1981. aasta kohtuotsus IBM vs. komisjon, 60/81, EU:C:1981:264, punkt 9; vt ka 16. juuni 2021. aasta kohtumäärus Green Power Technologies vs. komisjon ja ühisettevõtte ECSEL, T-533/20, ei avaldata, EU:T:2021:375, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

75 Kui on tegemist aktide või otsustega, mis tehakse mitmeetapilise, eelkõige sisemenetluse käigus, on isikut kahjustavad meetmed ja sellistena vaidlustatavad ainult need meetmeid, mis väljendavad institutsiooni lõplikku seisukohta kõnealuses menetluses, välja arvatud lõplikku otsust ettevalmistavad aktid. Üksnes selle menetluse lõpus tehtud otsuse peale esitatud hagi korral võib hageja täiendavalt väita, et niisugused ettevalmistavad aktid on õigusvastased (11. novembri 1981. aasta kohtuotsus IBM vs. komisjon, 60/81, EU:C:1981:264, punkt 10; vt ka 20. jaanuari 2021. aasta kohtumäärus ZU vs. Euroopa välisteenistus, C-266/20 P, ei avaldata, EU:C:2021:42, punkt 12 ja seal viidatud kohtupraktika).

76 Võttes arvesse eespool punktis 42 tuvastatud otsuse tegemise vajaduse osalist äralangemist, on käesolevas asjas esitatud tühistamishagi otsuse peale, millega parlamendi peasekretär kohustas hagejalt tagasi nõudma 50 754,54 euro suurust summat, ja sellele järgnenud võlateate peale, mis kujutavad endast tagasinõudmismenetluse lõppu ja seega isikut kahjustavaid akte, mille peale hagi esitati.

77 Ent menetluses, mille tulemusel tuli vastu võtta vaidlustatud otsus ja võlateade, palus hageja parlamendil, nagu on märgitud eespool punktides 13, 14 ja 17, esitada dokumendid, mida ta pidas vajalikuks tõendamaks, et registreeritud assistent täitis ajavahemikul 22. maist 2015 kuni 22. novembrini 2016 tõesti parlamendiliikme registreeritud assistendi ülesandeid.

78 Neil asjaoludel on 8. jaanuari 2021. aasta kirjas esitatud vastus sellele taotlusele osa alusetult makstud summade tagasinõudmise menetlusest ja see võis mõjutada nimetatud menetluse tulemust.

79 Järelikult võib hageja vastavalt eespool punktis 75 viidatud kohtupraktikale käesoleva hagi raames tugineda rikkumistele, mis tema arvates mõjutavad 8. jaanuari 2021. aasta kirja.

80 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et hageja argumendid 8. jaanuari 2021. aasta kirja kohta on vastuvõetavad.

b) Hageja argumentide põhjendatus

81 Põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti a kohaselt kätkeb õigus heale haldusele eelkõige igapäevase õigust, et teda kuulatakse ära enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib teda kahjustada.

82 Põhimääruse rakendusmeetmete alusel alusetult makstud summade tagasinõudmise menetluses on õigus olla ära kuulatud tagatud konkreetset nimetatud meetmete artikli 68 lõikega 2, milles on sätestatud, et enne sellekohase otsuse vastuvõtmist kuulatakse ära asjaomane parlamendiliige.

83 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tagab õigus olla ära kuulatud igale isikule võimaluse teha haldusmenetluses enne tema huve kahjustava otsuse tegemist tõhusalt ja tegelikult teatavaks oma seisukoht (vt 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus *OZ vs. EIP*, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

84 Selleks et teha kindlaks, kas käesolevas asjas on neid norme järgitud, tuleb analüüsida, milliseid toiminguid tegid pooled menetluses, mille tulemusel võeti vastu vaidlustatud otsus ja võloteade.

85 Käesoleval juhul palus parlamendi peasekretär 3. septembri 2020. aasta kirjas hagejal pärast kõnealuse tagasinõudmismenetluse algatamist põhjendavate asjaolude esitamist tõendada, et registreeritud assistent töötas 22. maist 2015 kuni 22. novembrini 2016 parlamendiliikme registreeritud assistendina.

86 Nimetatud kuupäeval ei olnud hagejal siiski enam olemas registreeritud assistendiga ajavahemikus 22. maist 2015 kuni 25. veebruarini 2016 vahetatud e-kirju, mis oleksid võimaldanud esitada need põhilised tõendid, mida parlamendi peasekretär nõudis. Nimelt kustutati need e-kirjad parlamendi e-kirjade säilitamise poliitika tõttu ära. Nimetatud poliitika kohaselt kustutatakse kaustades Inbox, Sent Items, Deleted Items, Junk E-mail ja Drafts sisalduvad e-kirjad üldreeglina 90 päeva pärast.

87 Selleks et hageja saaks esitada nõutud tõendid, palus ta seejärel 4. augusti, 22. septembri ja 20. novembri 2020. aasta e-kirjas parlamendil edastada talle järgmised dokumendid:

- tema ja registreeritud assistendi vahelise lepitusmenetluse protokoll leedu keeles;
- „kõigi 2015., 2016. ja 2019. aasta e-kirjade“ koopiad;
- koopia kirjavahetusest, mida ta pidas parlamendi esindajatega registreeritud assistendi töö teemal;
- selle kohtuasja täielik toimik, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus *L vs. parlament* (T-59/17, EU:T:2019:140);
- registreeritud assistendi isikutoimik parlamendis (kõik tema töölevõtmise ja töötamisega seotud dokumendid), sealhulgas teave selle kohta, kui mitu korda on registreeritud assistendile parlamendi kaitset palutud, ja andmed registreeritud assistendi kohaloleku kohta, mida on võimalik saada tema parlamendi sissepääsukaardilt (vt eespool punktid 13, 14 ja 17).

- 88 Parlament rahuldab esimese taotluse ja hagejale edastati asjaomase protokoll koopia. Seevastu muud liiki dokumente puudutavad taotlused jäeti rahuldamata, välja arvatud registreeritud assistendi lepingu lõppemist puudutavad dokumendid, mis edastati 27. oktoobri 2020. aasta e-kirjaga (vt eespool punkt 15). Nagu toimikust nähtub, keelduti sellest 8. jaanuaril 2021 ehk viis kuud pärast hageja esimest taotlust.
- 89 Sellega seoses tuleb meenutada, et vastavalt eespool punktides 49–53 meenutatud tõendamismõistetele peab parlamendiliige juhul, kui tekib kahtlus, kas parlamendiliikme registreeritud assistendile makstud assisteerimiskulude kasutamine oli õiguspärane, tõendama, et registreeritud assistent töötas tema heaks seoses parlamendiliikme mandaadi täitmisega kogu ajavahemiku jooksul, mil neid kulusid maksti.
- 90 Kui parlamendiliikmel palutakse sellised tõendid esitada, peab ta selleks ette nähtud tähtaja jooksul edastama parlamendile tema valduses olevad tõendid. Kui muud asjaolud tunduvad asjakohased, võib parlamendiliige nõuda, et tõendeid omavad liidu institutsioonid, organid ja asutused edastaksid need talle õiguse olla ära kuulatud alusel, kuna need puudutavad andmeid, mis on vajalikud selleks, et parlamendiliige saaks tõhusalt ja tegelikult esitada oma seisukohad kavandatava tagasinõudmismeele kohta. Parlament, kes saab sellise taotluse, ei saa keelduda nõutud andmete esitamisest, rikkumata õigust olla ära kuulatud, välja arvatud juhul, kui ta tugineb oma keeldumise põhjendamiseks põhjustele, mida võib pidada ühelt poolt konkreetse juhtumi asjaoludega ja teiselt poolt kohaldatavate õigusnormidega põhjendatuks.
- 91 Seega on oluline küsida, kas käesoleval juhul on põhjendused, mille parlament esitas oma 8. jaanuari 2021. aasta kirjas hageja taotletud andmete edastamata jätmiseks, põhjendatud.

1) Põhjendused, mille parlament esitas, et jätta rahuldamata hageja taotlus edastada „kõik 2015., 2016. ja 2019. aasta e-kirjad“ ja kirjavahetus, mida ta pidas parlamendi pädevate teenistustega registreeritud assistendi töö teemal

- 92 Nagu nähtub eespool punktist 88, jättis parlament rahuldamata hageja esitatud taotluse, et talle edastataks kõik „2015., 2016. ja 2019. aasta e-kirjad“ ja kirjavahetus, mida ta pidas parlamendi pädevate teenistustega registreeritud assistendi töö teemal, ja seda põhjusel, et vastavalt parlamendi poliitikale on e-kirjade säilitamine piiratud 90 päevaga ja erandkorras aastaga. Parlament lisas, et e-kirjad, mis on hilisemad kui 2019. aasta, on võimalik edastada, kuid need ei ole asjakohased, kuna need ei ole seotud ajavahemikuga, millal registreeritud assistent väidetavalt hageja jaoks töötas.
- 93 Sellega seoses tuleb meenutada, et iga institutsioon korraldab oma tööd, järgides tema suhtes kohaldatavaid eeskirju, mida ta võib kehtestada. Käesoleval juhul võis parlament vastupidi hageja väidetule piirata parlamendiliikmete e-kirjade säilitamise aega, võimaldades neil neid salvestada isiklikes kaustades. Siiski tuleb kindlaks teha, kas käesoleval juhul rakendati seda poliitikat viisil, mis tagab õiguse olla ära kuulatud järgimise, nagu see on määratletud eespool punktis 83 ja mis on liidu institutsioonidele kohustuslik kõigis olukordades, kus nad kavatsevad vastu võtta isikut kahjustada võiva akti, kui on täidetud selle õiguse kohaldamiseks ette nähtud tingimused vastavalt põhiõiguste harta artiklile 41.
- 94 Sellega seoses tuleb meenutada, et käesolevas asjas:
- võeti registreeritud assistent tööle 22. mail 2015;

- sama aasta detsembris tõdes hageja, et registreeritud assistendi töö kvaliteet on langenud;
 - hageja palus 25. veebruaril 2016 parlamendil algetada registreeritud assistendi töölepingu ülesütleamise menetlus eelkõige põhjusel, et viimane ei olnud järginud väljaspool teenistuskohustusi tegutsemise lubasid käsitlevaid norme ja puudus mõjuva põhjusega töölt;
 - 24. juunil 2016 teatas parlament registreeritud assistendile oma otsusest öelda üles tema leping usaldussuhte katkemise tõttu, kuna ta ei olnud järginud väljaspool teenistuskohustusi tegutsemise lubasid käsitlevaid norme;
 - registreeritud assistent esitas 14. aprillil 2017 Üldkohtule töölepingu ülesütleamise otsuse peale tühistamishagi;
 - parlament teavitas 8. juunil 2020 ja seejärel 3. septembril 2020 hagejat registreeritud assistendile makstud summade tagasinõudmise menetluse algatamisest.
- 95 Sellest ajalisest järjestusest tuleneb, et alates 2016. aasta algusest oli parlament teadlik hageja ja registreeritud assistendi vahelisest konfliktist, mis puudutas seda, kas viimane tegutses hageja jaoks või mitte parlamendiliikme assisteerimist reguleerivaid norme järgides. Järelikult oli sellest hetkest alates sellises olukorras – seda enam, et tegemist oli liidu avalike vahenditega – vaja, et parlament säilitab e-kirjad, mis võivad töölepingu ülesütleamise menetluse ajal tõendada registreeritud assistendi tegevuse täpset laadi, ja kui selle menetluse tulemusel algatatakse muid kohtu- või haldusmenetlusi, näiteks tagasinõudmismenetlus, siis säilitab parlament need seni, kuni kõnesolevad muud menetlused käimas on.
- 96 Sellega seoses tuleb märkida, et 8. jaanuari 2021. aasta kirjas teatas finantsküsimumste peadirektor hagejale, et parlamendil on võimalik e-kirjad erandkorras ühe aasta ulatuses taastada.
- 97 Lisaks on 19. veebruaril 2018 heaks kiidetud eeskirjade, mis reguleerivad parlamendi peasekretariaadi juurdepääsu e-posti süsteemile ja selle kasutamist, artiklis 5 ette nähtud, et parlamendi ametniku või teenistuja teenistuse lõppemise korral võib nende e-kirjade säilitamise aeg olla pikem kui kolm kuud, kui nad on „haldusuurimise, kaebuse või kohtumenetluse“ subjektid.
- 98 Parlamendi sõnul on pärast seda ajavahemikku oma e-kirjade säilitamise kohustus parlamendiliikmetel. Selleks palutakse parlamendiliikmetel ise seada sisse isiklikud kaustad, mis võimaldavad nende e-kirju määramata ajaks arhiveerida. Parlamendi sõnul esitati see üleskutse kolmes parlamendiliikmetele saadetud teates, millest esimene saadeti 14. juunil 2014, teine 13. oktoobril 2014 ja kolmas 30. märtsil 2015. Nendele teadetele vaatamata ei arhiveerinud hageja ise oma e-kirju.
- 99 Parlamendi selle argumendiga ei saa nõustuda.
- 100 Võimalus arhiveerida e-kirju enda tarbeks ei vabasta parlamenti kohustusest tagada kõigi asjakohaste e-kirjade säilitamine, et tõendada, et vastavalt institutsiooni kehtestatud normidele tegutses registreeritud assistent tegelikult ja täielikult selle parlamendiliikme jaoks, kelle teenistuses ta oli, otseses seoses parlamendiliikme mandaadi täitmisega.

- 101 See võimalus ei saa vabasta parlamenti ka kohustusest edastada sel viisil säilitatud e-kirjad, kui kohaldades õigust olla ära kuulatud, mis on liidu õiguskorras põhjapaneva tähtsusega, pöörduv asjaomane parlamendiliige, kelle suhtes – nagu käesolevas asjas – toimub tagasinõudmismenetlus parlamendiliikme assisteerimiskulude õigusvastase kasutamise tõttu, selles küsimuses parlamendi poole.
- 102 Parlament ei ole lisaks suutnud tõendada vastuseks hagejale, kes väidab sisuliselt, et teda teavitati parlamendi e-kirjade säilitamise poliitikast alles 8. jaanuaril 2021, et eespool punktis 98 nimetatud teated tehti hagejale teatavaks. Nii oli tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraadi 14. juuni 2014. aasta teade adresseeritud „uutele tulijatele“, kelle hulka hageja sellel kuupäeval ei kuulunud, kuna nagu nähtub eespool punktist 2, oli ta parlamendisadik alates [konfidentsiaalne]. 13. oktoobri 2014. aasta teate saatis tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraat ise, ilma et parlament, kellele menetlust korraldava meetme raames selle kohta küsimusi esitati, oleks saanud esitada selle teate saajate nimekirja. Sama kehtib ka 30. märtsi 2015. aasta teate kohta, mille on saatnud parlamendiliikmetele „ITEC Service Desk“.
- 103 Mis puudutab kirjavahetust, mida hageja pidas parlamendi pädevate teenistustega registreeritud assistendi töö teemal ning mis ei seisnenud e-kirjades, siis tuleb tõdeda, et parlament ei esitanud 8. jaanuari 2021. aasta kirjas ühtegi põhjust, mis võimaldaks konkreetselt põhjendada tema keeldumist see kirjavahetus hagejale edastada.
- 104 Neil põhjustel ei saa asuda seisukohale, et põhjendused, mille parlament esitas, et jätta rahuldamata hageja taotlus edastada „kõik 2015., 2016. ja 2019. aasta e-kirjad“ ja kirjavahetus, mida ta pidas parlamendi pädevate teenistustega registreeritud assistendi töö teemal, on põhjendatud.
- 2) Põhjendused, mille parlament esitas, et jätta rahuldamata hageja taotlus, mis puudutab registreeritud assistendi „isikutoimikut“ (kõik tema töölevõtmise ja töötamisega seotud dokumendid), sealhulgas teavet selle kohta, kui mitu korda on registreeritud assistendile parlamendi kaitset palutud, ja andmeid registreeritud assistendi kohaloleku kohta, mida on võimalik saada tema parlamendi sissepääsukaardilt*
- 105 Parlament keeldus 8. jaanuari 2021. aasta kirjas edastamast hagejale registreeritud assistendi „isikutoimikut“ (kõik tema töölevõtmise ja töötamisega seotud dokumendid), sealhulgas teavet selle kohta, kui mitu korda on registreeritud assistendile parlamendi kaitset palutud, ja andmeid registreeritud assistendi kohaloleku kohta, mida on võimalik saada tema parlamendi sissepääsukaardilt, põhjendusel, et nende andmete edastamine on vastuolus esiteks määrusega 2018/1725 ja teiseks personalieeskirjade artikliga 26.
- 106 Mis puudutab turvalisuse ja ohutuse peadirektoraati puudutavat teavet, siis teatas finantsküsimuste peadirektor hagejale lisaks, et parlamendi turvatöötajate tegevust ei ole ametlikult registreeritud ja sissepääsukaartidega seotud andmeid säilitatakse maksimaalselt neli kuud.

i) Määrust 2018/1725 puudutav põhjendus

- 107 Parlament märkis 8. jaanuari 2021. aasta kirjas, et hageja taotletud andmed on isikuandmed määruse 2018/1725 tähenduses ning hageja ei ole väitnud, et need on vajalikud avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või avaliku võimu teostamiseks või avalikes huvides oleva eesmärgi saavutamiseks, nagu on lubatud määruse artikliga 9.
- 108 Parlament lisab kostja vastuses, et kui hageja taotles tutvumist assistendi „isikutoimikuga“, siis tegi ta seda selleks, et vältida parlamendile nende parlamendiliikme assisteerimiskulude tagasimaksmist, mida võidakse temalt tagasinõudemenetluse tulemusel nõuda, ja seega teenimaks hageja isiklike huve. Neil asjaoludel leiab parlament, et hageja ei saa tugineda avalikule huvile määruse 2018/1725 artikli 9 tähenduses.
- 109 Sellega seoses tuleb märkida, et määruse 2018/1725 artikli 9 lõikes 1 on sätestatud:
- „1. Ilma et see piiraks artiklite 4–6 ja 10 kohaldamist, edastatakse isikuandmeid ainult liidus asuvale vastuvõtjale, kes ei ole liidu institutsioon või organ, kui:
- a) vastuvõtja kinnitab, et andmed on vajalikud avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastuvõtja avaliku võimu teostamiseks, või
 - b) vastuvõtja kinnitab, et andmete edastamine on vajalik avalikes huvides oleval eesmärgil ning juhul, kui on alust karta andmesubjekti õigustatud huvide kahjustamist, kinnitab vastuvõtja, olles eelnevalt erinevaid vastandlikke huve tõendatult kaalunud, et edastamine on kõnealusel spetsiifilisel eesmärgil proportsionaalne.
- [...]“.
- 110 Vastab tõele, et kuna hageja nõutud andmeid pidi kasutama tema kaitseks tagasinõudmismenetluses, ei saa neid pidada sellisteks, mis on „vajalikud avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastuvõtja avaliku võimu teostamiseks“ määruse 2018/1725 artikli 9 lõike 1 punkti a tähenduses.
- 111 Samal põhjusel ei saa asuda seisukohale, et nende andmete edastamine kaebajale vastas „avalikes huvides oleval[e] eesmärgil[e]“ määruse 2018/1725 artikli 9 lõike 1 punkti b tähenduses.
- 112 Toimikust nähtub siiski, et parlamendi 3. septembril 2020 hagejale saadetud taotlus seisukohtade esitamiseks, et võimaldada hagejal kasutada oma õigust olla ära kuulatud, põhineb käesolevas asjas selle institutsiooni käsutuses olevatel asjaoludel, mis ei ole hagejale teada, või asjaoludel, millest hageja oli teadlik siis, kui ta oli registreeritud assistendi vahetu ülemus, kuid mida ta enam ei ole.
- 113 Arvestades seda, kui oluline on õigus olla ära kuulatud liidu õiguskorras, ei saa asjaolu, et niisugused asjaolud võivad sisalduda registreeritud assistendi „isikutoimikus“, iseenesest takistada seda, et need asjaolud edastatakse hagejale selleks, et tal oleks võimalik selle õiguse kasutamise raames tõhusalt ja tegelikult esitada oma seisukohad, nagu on nõutud kohtupraktikas.
- 114 Õigus isikuandmete kaitsele ei ole nimelt absoluutne, vaid seda tuleb kaaluda vastavalt selle ülesandele ühiskonnas ja tasakaalustada selle alusel muude põhiõigustega vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele protsessis, milles igale asjaomasele õigusele antakse koht, mis sellel on konkreetse juhtumi asjaolusid arvestades liidu õiguskorras.

- 115 Vajadust tagada selline tasakaal isikuandmete kaitse õiguse ja muude selles õiguskorras tunnustatud põhiõiguste vahel on liidu seadusandja rõhutanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1) põhjenduses 4.
- 116 Määrus 2018/1725 on aga määruse 2016/679 „vaste“ osas, mis puudutab isikuandmete kaitset liidu institutsioonides, organites ja asutustes (vt määruse 2018/1725 põhjendus 5).
- 117 Sellises kontekstis ei saa lubada, et parlament võiks paluda hagejal esitada tõhusalt ja tegelikult oma seisukoht registreeritud assistendi toimikus sisalduvate asjaolude kohta, kui need seal on, võimaldamata tal nende andmetega tutvuda, olles tasakaalustanud ühelt poolt selle registreeritud assistendi huvi, et teda puudutavaid andmeid ei edastataks kolmandatele isikutele, ja teiselt poolt hageja huvi esitada tõhusalt ja tegelikult oma seisukohad tema suhtes algatatud tagasinõudmismenetluses.
- 118 Tuleb aga tõdeda, et käesoleval juhul parlament seda protsessi läbi ei viinud.

ii) Personalieeskirjade artiklit 26 puudutav põhjendus

- 119 Parlament väitis oma 8. jaanuari 2021. aasta kirjas, et registreeritud assistendi „isikutoimik“ on konfidentsiaalne ja seda ei saa personalieeskirjade artikli 26 alusel edastada.
- 120 Sellega seoses tuleb märkida, et see säte, mis on muude teenistujate teenistustingimuste artikli 127 alusel analoogia alusel kohaldatav parlamendiliikmete assistentidele, puudutab selle sõnastuse kohaselt üksnes ametnike ja teenistujate „isikutoimikuid“, mis sisaldab „kõiki dokumente [nende] haldusliku seisundi kohta ja kõiki aruandeid [nende] pädevuse, tulemuslikkuse ja käitumise kohta“ ning „kõiki [nende] märkusi nende dokumentide kohta“.
- 121 Tuleb siiski tõdeda, et kõnealuste dokumentide konfidentsiaalsusele ei saa tugineda hageja suhtes, kes pealegi on registreeritud assistendi ülemusena teatud asjaomaste dokumentide koostaja, selles ulatuses, mis on vajalik, et hageja saaks teostada oma õigust olla ära kuulatud.
- 122 Käesolevas asjas jättis parlament aga personalieeskirjade artiklile 26 tuginedes ekslikult arvesse võtmata hageja huvi tutvuda registreeritud assistendi isikutoimiku teatavate dokumentidega, et ta saaks tõhusalt esitada tema suhtes algatatud tagasinõudmismenetluses oma seisukohad.

iii) Turvalisuse ja ohutuse peadirektoraadi valduses oleva teabega seotud eripõhjendus

- 123 Mis puudutab registreeritud assistendi sissepääsukaarti puudutavaid andmeid käsitlevat põhjendust, mida on nimetatud eespool punktis 106, siis tuleb eelnevale lisada, et eespool punktides 100 ja 101 esitatutega sarnastel põhjustel pidi parlament võtma vajalikud meetmed, et turvalisuse ja ohutuse peadirektoraat säilitaks neid andmeid kauem kui neli kuud, kuna registreeritud assistendi lepingu ülesütlemine oli aluseks kohtumenetlusele ja parlamendiliikme assisteerimiskulude tagasinõudmise menetlus on algatatud parlamendiliikme suhtes, kelle jaoks parlament oli selle assistendi tööle võtnud.

124 Neil põhjustel ei saa pidada põhjendatuks põhjendusi, mille parlament esitas, et jätta rahuldamata hageja taotlus, mis puudutab registreeritud assistendi „isikutoimikut“ (kõik tema töölevõtmise ja töötamisega seotud dokumendid), sealhulgas teavet selle kohta, kui mitu korda on registreeritud assistendile parlamendi kaitset palutud, ja andmeid registreeritud assistendi kohaloleku kohta, mida on võimalik saada tema parlamendi sissepääsukaardilt.

3) Põhjendused, mille parlament esitas, et jätta rahuldamata hageja taotlus, mis puudutab 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse L vs. parlament (T-59/17) aluseks olnud kohtuasja toimikut

125 Parlament jättis 8. jaanuari 2021. aasta kirjas rahuldamata hageja taotluse, mis puudutas 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) aluseks olnud kohtuasja toimikut, kuna see on vastuolus määruse 2018/1725 artikliga 9 ja kuna Üldkohtu menetluses oli registreeritud assistendil anonüümsus.

126 Määruse 2018/1725 artiklit 9 puudutava põhjendusega seoses viidatakse eespool punktidele 112–118.

127 Mis puudutab asjaolu, et Üldkohus andis registreeritud assistendile anonüümsuse menetluses, milles tehti 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsus L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140), siis tuleb märkida, et kodukorra artikli 66 kohaselt on anonüümsuse eesmärk jätta avaldamata poolte või nende teiste isikute nimed, keda on mainitud asjaomases menetluses või ka andmed kohtuasjaga seotud dokumentides, millele üldsusel on juurdepääs.

128 Seevastu ei puuduta Üldkohtu antud anonüümsus selle menetluse toimikusse lisatud dokumentide konfidentsiaalsust väljaspool seda menetlust poolte ja kolmandate isikute vahelistes suhetes.

129 Järelikult ei keelanud Üldkohtu otsus anonüümsuse kohta parlamendil – vastupidi sellele, mida parlament väitis oma 8. jaanuari 2021. aasta kirjas – edastada hagejale 7. märtsi 2019. aasta kohtuotsuses L vs. parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) vahetatud dokumente, mis võisid olla asjakohased selleks, et hageja saaks kasutada oma õigust olla ära kuulatud.

c) Järeldus

130 Kokkuvõttes tuleb asuda seisukohale, et eespool esitatud põhjustel ei olnud parlamendi 8. jaanuari 2021. aasta kirjas esitatud põhjendused põhjendatud või need olid ebapiisavad.

131 Kuna parlament ei põhjendanud nõuetekohaselt oma keeldumist edastada hagejale dokumendid, mida ta taotles ja mis oleksid võimaldanud tal tõhusalt ja tegelikult teostada oma õigust olla ära kuulatud, mis on tagatud põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punktiga a tema suhtes 3. septembril 2020 algatatud parlamendiliikme assisteerimiskulude hüvitamiseks makstud summade tagasinõudmise menetluses, siis ei saa välistada, et hagejalt võeti võimalus end paremini kaitsta, mis paratamatult mõjutas vaidlustatud otsuse sisu (vt selle kohta 16. jaanuari 2019. aasta kohtuotsus komisjon vs. United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, punkt 56; 4. aprilli 2019. aasta kohtuotsus OZ vs. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, punktid 77 ja 78, ning 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus HF vs. parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, punkt 73).

132 Neil asjaoludel tuleb nõustuda teise väitega osas, mis puudutab õiguse olla ära kuulatud rikkumist.

- 133 Järelikult tuleb vaidlustatud otsus ja võlateade tühistada osas, milles need puudutavad parlamendiliikme assistendi töölevõtmisega seotud töötasusid, sotsiaalkulusid ja sõidukulusid ajavahemikus 22. maist 2015 kuni 31. märtsini 2016, ilma et oleks vaja analüüsida muid teise väite raames esitatud argumente, kolmandat kuni viiendat väidet ning selle tõendi vastuvõetavust, mille hageja esitas 22. novembril 2022 ja tema taotlust menetlustoimingute kohta.

IV. Kohtukulud

- 134 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artiklis 137 on sätestatud, et kui kohtuasjas otsust ei tehta, jaotab Üldkohus kohtukulud omal äranägemisel.
- 135 Käesolevas asjas tuleb otsustada, et vastavalt hageja nõuetele ja arvestades kaalutlusi, mille alusel Üldkohus tuvastas, et otsuse tegemise vajadus on osaliselt ära langenud, kannab parlament kõik kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

- 1. Puudub vajadus otsustada tühistamishagi üle osas, milles see on suunatud esiteks Euroopa Parlamendi peasekretäri 16. märtsi 2021. aasta otsuse peale, millega tuvastati TC suhtes võlanõue summas, mis on alusetult makstud parlamendiliikme assisteerimiskuludena, ja nõuti see summa tagasi, ning teiseks 31. märtsi 2021. aasta võlateade nr 7010000523, selles osas, milles see puudutab A töötasusid, sotsiaalkulusid ja reisikulusid 1. aprillist kuni 22. novembrini 2016 summas 28 083,67 eurot.**
- 2. Tühistada eespool nimetatud Euroopa Parlamendi peasekretäri 16. märtsi 2021. aasta otsus ja 31. märtsi 2021. aasta võlateade nr 7010000523 selles osas, milles nendega nõutakse TC-lt tagasi A töötasud, sotsiaalkulud ja reisikulud ajavahemikus 22. maist 2015 kuni 31. märtsini 2016 summas 50 754,54 eurot.**
- 3. Mõista kohtukulud välja Euroopa Parlamendilt.**

Gervasoni

Madise

Nihoul

Frendo

Martín y Pérez de Nanclares

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. juunil 2023 Luxembourgis.

Allkirjad